Dosarul nr. 2-21154354-05-2a-17072025

Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Dumitru Bosîi

CURTEA DE APEL SUD, SEDIUL CAHUL

D E C I Z I E
În numele Legii

20 iulie 2026 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
Având în componența sa:
Președintele completului de judecată, judecător Inga GORLENCO
Judecătorii Andrei SCRIPCENCO și Evgheni BANCOV
Grefier Tatiana GHENCIU

a examinat în ședință publică în ordine de apel, apelurile declarate de Inspectoratul General al Poliției al MAI și Rotaru Tamara, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Rotaru către Inspectoratul de Poliție Cahul, Inspectoratul General al Poliției și Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Ministerul de Finanțe al Republicii Moldova, Podcaliuc Ivan cu privire la încălcarea drepturilor de către organele de drept, repararea prejudiciului moral și prejudiciul material,-

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei şi examinând motivele cererilor de apel în raport cu materialele cauzei,

C O N S T A T Ă :

Circumstanţele cauzei.

La data de 19 august 2021 reclamanta Rotaru Tamara, a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central cererea de chemare în judecată către Inspectoratul de Poliție Cahul, Inspectoratul General al Poliției și Ministerul Justiției cu privire la încălcarea drepturilor de către organele de drept și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Rotaru Tamara, a indicat că, la data de 24 octombrie 2018 agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul, șef SP nr. 1 al IP Cahul, comisar Podcaliuc Ivan a întocmit în privința reclamantei proces verbal contravențional nr.2557006190427205 pe faptul comiterii contravenției prevăzute la art. 336 Cod contravențional, cu remiterea cauzei în instanța de judecată pentru examinare conform competenței. Potrivit Hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 20 martie 2019 s-a încetat procesul contravențional în privința Tamarei Rotaru în comiterea contravenției prevăzută de art. 336 Codul contravențional, deoarece nu există faptul contravenției.

Astfel, consideră că fabricarea la comandă de către ofițerul de poliție Podcaliuc Ivan a dosarului contravențional intentat în privința Tamarei Rotaru, a fost constatat prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 20 martie 2019, care a rămas irevocabilă prin necontestare. Astfel, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, s-a stabilit că Tamarei Rotaru i s-a întocmit proces verbal contravențional ilegal în lipsa vinovăției și a probelor, contrar prevederilor Codului contravențional, prin falsificarea unui proces - verbal cu privire la contravenție.

Susține că, a fost încălcat grav dreptul reclamantei de a nu fi trasă la răspundere contravențională (penală), adică un drept fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană, fiind încălcat și principiul prezumției nevinovăției, încălcare care cade sub incidența art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

Prejudiciu moral și material este în directă legătură cu acțiunea ilegală a angajatului Inspectoratului de Poliție Cahul, care a acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației în vigoare. Falsificarea în privința reclamantei a procesului-verbal cu privire la contravenție nr.25 57006190427205 din 24 octombrie 2018 și expedierea în instanța de judecată pentru tragerea la răspundere contravențională contrar legislației în vigoare pentru o faptă pe care nu a comis-o, i-a provocat daune morale și materiale irecuperabile.

Invocă că, mărimea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, sumă care este mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei, cauzat prin sentimente de frustrare, suferințe apărute în urma caracterului ilegal al acțiunilor Inspectoratului de Poliție Cahul comise, vădit, contrar legislației.

Susține că, la moment suferă din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința sa de către angajații Inspectoratului de Poliție Cahul, prin falsificarea mai multor dosare contravenționale, folosirea datelor cu caracter personal și medical, urmărire secretă, ilegală, amenințări, umilire, înjosire, refuzul furnizării informației solicitate, refuzul înregistrării cererilor, plângerilor, acțiuni care demonstrează că angajații Inspectoratului de Poliție Cahul intenționat acționează contrar legislației în vigoare.

Mai adaugă că, are stări de anxietate, fobie, suferințe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, cauzate de incertitudinea creată de angajații Inspectoratului de Poliție Cahul.

Adaugă că, încetarea procesului contravențional întocmit în privința reclamantei, denotă faptul că la momentul întocmirii procesului verbal contravențional și expedierea în instanța de judecată pentru a aplica sancțiunea contravențională, agentul constatator nu a elucidat toate circumstanțele cauzei și anume faptul că Rotaru Tamara era nevinovată în comiterea faptei imputate și în consecință, fiindu-i afectat dreptul la prezumția nevinovăției.

Astfel, consideră că încetarea procesului contravențional în privința Tamarei Rotaru învinuită pe art.336 din Codul contravențional pe motiv că nu există faptul contravenției, este o consecință a constatării, a acțiunilor incorecte ale agentului constatator, fiind o condiție respectată în sensul antrenării răspunderii autorității competente.

În susținerea cererii de chemare în judecată a invocat prevederile art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional, art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești și art. 2 alin. (1) din Legea citată, prin acțiuni ilicite se înțelege, acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la

contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

La momentul întocmirii procesului-verbal contravențional agentul constatator nu a elucidat toate circumstanțele cauzei și anume faptul că Rotaru Tamara era nevinovată în comiterea faptei imputate și în consecință, fiindu-i afectat dreptul la prezumția nevinovăției.

Invocă că, prezumția nevinovăției este garantată atât de art.6§2 CtEDO, conform căruia orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită, cât și de art. 21 al Constituției Republicii Moldova care statuează că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Totodată, în jurisprudența sa, CtEDO, analizând caracterul „penal" al contravenției, a statuat că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația internă a statelor semnatare ale Convenției, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art. 6 din CtEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil.

S-a constatat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă faptul că reclamanta, contrar prevederilor legale, i s-a întocmit procesul verbal contravențional. Astfel, încetarea procesului contravențional a reclamantei, acordă dreptul acesteia de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 384 din Codul contravențional.

În susținerea cererii de chemare în judecată a invocat prevederile art.4 din Constituție, art. 1422 alin. (1) și (2), și art. 1423 din Codul civil din cele menționate, rezultă că intentarea procesului contravențional în privința Tamarei Rotaru de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Cahul, constituie acțiuni care în interpretarea CtEDO în materie penală, îi oferă reclamantului dreptul de a pretinde compensarea prejudiciului cauzat în rezultatul acestora.

Solicită constatarea faptului încălcării dreptului său de a nu fi trasă ilegal la răspundere contravențională și încălcarea principiului prezumției nevinovăției, constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană, încălcare comisă prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.2557006190427205 din 24 octombrie 2018 și solicitarea aplicării unei sancțiuni vădit ilegale, falsificarea dosarului contravențional din 24 octombrie 2019 și încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Cahul, a sumei de 50 000 lei (cincizeci mii lei) cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin fabricarea, falsificarea dosarului contravențional din 24 octombrie 2018 și solicitarea aplicării în privința reclamantei a unei sancțiuni contravenționale intenționat ilegale.

Întemeindu-și cererea de chemare în judecată în baza art.1422, 1423 din Codul civil, Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 384 din Codul contravențional, art.166-167 din Codul de procedură civilă, art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de la instanța de judecată, a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată; constatarea încălcării dreptului reclamantei Rotaru Tamara la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 § 1 CtEDO; încasarea din contul pârâților Inspectoratului de Poliție

Cahul și Inspectoratul General al Poliției în beneficiul reclamantei Rotaru Tamara prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și încasarea din contul pârâților Inspectoratului de Poliție Cahul și Inspectoratul General al Poliției în beneficiul reclamantei Rotaru Tamara toate cheltuielile de judecată care vor fi suportate în acest proces.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025 s-a hotărît:

Se admite parțial acțiunea depusă de Rotaru Tamara către Inspectoratul de Poliție Cahul, Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Justiției al Republicii Moldova intervenient accesoriu de partea pîrîtului, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului, a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul Tamarei Rotaru, cu titlul de prejudiciu moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei. Se încasează de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul Tamarei Rotaru, cu titlu de prejudiciu moral în sumă de 1 763 (una mie șapte sute șaizeci și trei) lei 50 bani.

Se respinge cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru deplasare, în mărime de 37 lei.

Prin **Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025** s-a corectat greșeala evidentă, care ține forma prejudiciului, din conținutul dispozitivului hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 31 martie 2025, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Rotaru Tamara către Inspectoratul de Poliție Cahul, Inspectoratul General al Poliției și Ministerul Justiției cu privire la încălcarea drepturilor de către organele de drept și repararea prejudiciului moral, și anume sintagma „prejudiciul moral”, în drept cu suma de 1763 lei 50 bani, s-a corectat cu sintagma „prejudiciu material”.

Se consideră corect, în continuare, următorul conținut în partea dispozitivă: „Se încasează de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul lui Rotaru Tamara, cu titlu de prejudiciu material în sumă de 1 763 (una mie șapte sute șaizeci și trei) lei 50 bani”.

Solicitarea și argumentele reprezentantei apelantei Rotaru Tamara, avocata Cotea Svetlana.

La data de 01 aprilie 2025, reprezentanta apelantei Rotaru Tamara, avocata Cotea Svetlana a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025. (f.d.190).

Ulterior, la data de 04.08.2025, reprezentanta apelantei Rotaru Tamara, avocata Cotea Svetlana a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025. (f.d.208-209).

Indică în cererea de apel că, cuantumul despăgubirii morale adjudecate apelantei nu corespunde criteriului echității deoarece nu are efect compensatoriu, or după cum rezultă din motivarea citată supra a instanței de fond ultima şi-a argumentat soluția foarte generalizat, fără indicarea unor motive certe de fapt, după cum ar fi că apelanta a fost în situația de a-şi proba nevinovăția, că fost nevoită să apeleze la serviciile de asistență juridică, termenele nerezonabile de derularea, examinării şi soluționării cauzelor atît contravenţionale cît şi civile, or reclamanta a urmărit în fapt un interes de a fi protejată de organele de drept, însă ultimul a acționat cu rea credință, contrar exigențelor legale de a proteja persoana în căutare de dreptate, adevăr, de apărare împotriva abuzurilor altor persoane și persoane cu funcții de răspundere de a se simți cu adevărat membru al unei societății şi stat bazat de principiile unui stat de drept dar nu de legea junglei. Adoptarea de către IP Cahul a unui act contravențional de sancționare a persoanei

petente fiind un act intimidator, umilitor și de injustiție prin investigarea neobiectivă, unilaterală și tedențioasă a cauzelor reclamantei.

Apelanta consideră că, deşi instanța de fond a dedus că ultimei i-au fost cauzate suferințe psihice, prin faptul că în privința sa a fost pornit un proces contravențional pentru care agentul constatator i-a aplicat pedeapsă şi Rotaru Tamara a fost nevoită să își demonstreze nevinovăția, un timp indelungat, în diverse instanțe, fapt probat prin înscrisurile anexate, instanța a ajuns la această concluzia de a dispune încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, fără a ține cont de întregul probatoriu, de actele confirmative, certificate, precum că apelanta a avut suferințe morale şi frustrări.

Consideră apelanta că, pretenția sa, cu privire la repararea prejudiciului moral urmează a fi admisă integral, prin adjudecarea în beneficiul său de la pârât a sumei de 50 000 de lei, cu titlul de prejudiciu moral cauzat, sumă care este apreciată ca rezonabilă pentru repararea suferințelor psihice urmare a acțiunilor ilegale ale pârâtului. Cu referire la acest aspect, procesul-verbal cu privire la contravenție în privința sa a fost întocmit în lipsa respectării unor condiții exprese, fapt care a implicat pentru o perioada de ani să-şi probeze nevinovăția, or, această, situație a creat o stare de frustrare şi stress, a fost și este afectată moral și până în prezent, motiv pentru care în condiția când în raport cu ea a fost comisă o gravă nedreptate şi un abuz, nici până în prezent nu i-au fost prezentate scuzele de rigoare.

Remarcă faptul că instanța, făcând trimiterea la prevederile legale şi expunându-le cuvânt cu cuvânt art. 53 din Constituția; art 166, 130, 240, 239 Cod de procedură civilă, art.19, 2007; 2037 Cod civil, art.1;3;6; 7; 13 Legii RM nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept, a ignorat prescripțiile de a ține cont criteriile de stabilirea cuantumului compensației prejudiciului moral, adoptând o soluție arbitrară în capătul cuantumului contestat.

Astfel de drept, invocă că, soluția instanței este contrară şi de drept, or potrivit exigențelor CtEDO în partea de motivare a hotărârii instanța va indica în mod obligator probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la circumstanțele constatate și argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, la caz instanța s-a limitat doar la indicarea legilor de care s-a călăuzit, dar nu și de la coroborarea lor cu circumstanțele de fapt.

Solicitarea și argumentele apelantului Inspectoratul General al Poliției al MAI.

La data de 01 aprilie 2025, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al MAI, Bîrlea Marina a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025. (f.d.191).

Ulterior, la data de 24.07.2025, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al MAI, Bîrlea Marina a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025. (f.d.200-205).

În motivarea apelului a menționat că, Rotaru Tamara urma să solicite despăgubirea materială şi morală în cadrul procesului contravenţionalinițiat, ori pornind de la prevederile generale ale Codului contravențional înglobate în art.1 alin.(1) a actului legislativ, se stipulează expres că *Prezentul cod este lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile şidispoziţiile generale şi speciale în materie contravenţională, determină faptele ce constituie contravenţiişi prevede procesul contravenţional şi sancţiunile contravenţionale*, în concluzie, dispoziţiile normelor Codului contravenţional în care sunt prevăzute drepturile de recuperare a prejudiciului presupus cauzat, sunt aplicabile în cadrul proceselor contravenționale, iar în momentul în care reclamantul nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravenţional, fiind emise Hotărâri definitive asupra cazului

contravenţional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile reclamantei în cadrul unui proces civil, totodată, faptul că nu a dorit să beneficieze de drepturile prevăzute în procesul contravențional nu poate fi imputat autorităților publice.

În aceiaşi ordine de idei, potrivit art.450 alin.(2) Cod contravențional, *constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității şi a drepturilor omului, instanța de judecată emite, odată cu hotărârea şi o încheiere interlocutorie, prin care aceste fapte se aduc la cunoştinţă procurorului şi, după caz, persoanei cu funcţie de răspundere responsabile.*

O astfel de încheiere prin care instanța de judecată, ce a examinat cauza contravențională, constate încălcarea legalității şi a drepturilor omului, la materialele cauzei civile nu a fost prezentată, prin urmare, instanța de judecată nu a constatat că acțiunile autorităţii competente să soluționeze cauza contravenţională sunt nelegitime.

Totodată, potrivit prevederilor art.384 alin.(2) lit.u) Codul contravenţional, *persoana în privința căruia a fost pornit proces contravențional este în drept să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente* să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Potrivit alin.(3^1) a normei precitate, dreptul prevăzut la alin.(2) lit.u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Dreptul persoanei de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul şi perioada procesului contravențional, iar procesul contravențional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravențională.

Totodată, deşi reclamanta în cadrul examinării cauzei contravenționale avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului moral în cadrul procesului contravențional, acesta din motive necunoscute nu a făcut-o iar, potrivit prevederilor art.2006 alin.(3) din Codul civil, obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudicial prin mijloace legale.

În situația în care intimatul/reclamant nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravențional, aceste prevederi deja nu mai sunt aplicabile reclamantei în cadrul unui proces civil, fapt care nu poate fi imputat autorităţilor publice.

Susține că, prima instanța urma să studieze amănunţit motivele şi temeiurile indicate în hotărârea emisă în cauza contravențională şi respectiv să ajungă la concluzia care acțiuni sau inacţiuni întreprinse de către agentul constatator în cadrul procesului contravenţional sunt ilicite şi respectiv dacă există şi dreptul intimatului/reclamant de a solicita anumite despăgubiri.

Astfel invocă că, instanţa de fond a concluzionat în mod generalizat că prin emiterea procesului-verbal cu privire la contravenție ar fi fost încălcate drepturile intimatei şi ultima ar fi fost prejudiciată moral, prejudiciul nefiind argumentat în nici un mod.

În această ordine de idei, susține, că acţiunile agentului constatator nu au purtat nici un caracter ilegal, acesta exercitându-şi atribuţiile conform competenței şi în limitele prevederilor legale, inițiind cauza contravențională şi a întreprins acțiunile de acumulare şi examinare a materialelor, astfel, că prin actele judecătoreşti nu s-a constatat nevinovăţia persoanei, prin urmare nu poate fi învinovățit agentul constatator.

Suplimentar menționează, că potrivit prevederilor art.358 alin.(2) din Codul contravenţional, este desemnat ca agent constatator funcţionarul din autoritățile indicate la art.400-423^{10}, împuternicit atribuții de constatare a contravenţiei şi/sau de sancționare. Astfel, în ipoteza în care ar fi fost cauzat anumit prejudiciu acesta urmează a fi încasat de la agentul

constatator or, anume acesta are atribuția de constatare a contravenţiei şi/sau de sancționare şi în niciun caz pârâtul Inspectoratul General al Poliţiei.

Menționează că, după cum s-a constatat, procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința reclamantei/intimatei Rotaru Tamara nu au avut un caracter definitiv de executare şi nu a fost supus executării silite.

Prin urmare de la reclamanta Rotaru Tamara nu a fost percepută amenda stabilită. Respectiv. reclamanta având acces liber la justiție și realizându-şi dreptul la un recurs efectiv a obţinut o satisfacţie echitabilă prin încetarea procesului contravențional fiindu-i restabilite drepturile. Deci, în asemenea situaţie nu i-au fost îngrădite careva drepturi prevăzute de legislația în vigoare.

În speță, invocările reclamantei referitor la suportarea suferințelor morale le consideră declarative, lipsite de mijloace probatorie. Or, alegațiile reclamantei privitor la cauzarea suferințelor morale comportă doar un caracter declarativ fără careva probe concludente.

Mai relatează că, după cum rezultă cazurile în care intervine răspunderea patrimonială a statului pentru erorile organelor de drept sunt enumerate expres şi exhaustiv în art.3 alin.(1) al Legii nr.1545/1998, însă art.6 al aceleiaşi legi prevede momentul apariției dreptului la repararea prejudiciului.

Prima instanță nu a reținut prevederile articolelor indicate mai sus și că pretenţiile reclamantei nu se încadrează în niciunul din cazurile enumerate în Legea nr.1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, pentru alte situații distincte de cele indicate în art.3 din Legea nr.1545/1998, legea nu este aplicabilă reieşind din circumstanţele pricinii enunțate în raport cu normele legale sus indicate, având în vedere faptul că prevederile Legii nr.1545/1998 reglementează expres, în mod limitativ condițiile şi cazurile răspundreii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organul de urmărire penală, procuratură şi instanţele judecătoreşti.

Astfel susține că, statul va repara prejudiciul cauzat de către organele sus-menţionate doar în cazuri expres prevăzute de lege. Prin urmare consider că, este inadmisibilă acordarea accidentală și în cazurile neprevăzute de lege a unor sume din bugetul de stat.

Iar potrivit art.10 al Legii nr.1545/1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

La caz, reclamanta/intimata Rotaru Tamara nu a fost supusă arestului şi nu a fost reținută contravențional, iar în pofida faptului că reclamanta susține că neîntemeiat i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, menționează că în condițiile Legii nr. 1545/1998, repararea din bugetul de stat a prejudiciului material şi moral în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătoreşti, survine în circumstanțele în care persoana a fost ilegal arestată, reținută contravențional sau i s-a aplicat ilegal amenda contravențională de către instanța de judecată, or, fapt care în prezenta cauză lipseşte.

Menționează că, soluțiile indicate în Legea nr.1545/1998 sunt aplicabile situațiilor în care se afectează drepturi precum libertatea, siguranța, dreptul de proprietate, viața intimă, siguranța economică, dreptul la corespondență.

Subsecvent precizează că, art.5 din legea nominalizată supra prevede că, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Prin a urmare susține că, reieşind din norma de drept citată, în acțiunea privind repararea prejudiciului moral întemeiată în baza Legii nr.1545/1998, calitatea de pârât urmează să fi atribuită Ministerului Justiției.

Totodată, Inspectoratul General al Poliției şi Inspectoratul de poliție Cahul constituie două instituții diferite, chiar dacă potrivit art.12 alin.(1) Legii nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției şi statutul polițistului, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova, iar potrivit art.15 alin.(1) al aceleiaşi legi, poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale - unități ale Poliției personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțiri administrativ-teritoriale a țării, subordinate Inspectoratului General al Poliției, care sunt amplasate şi îşi desfăşoară activitatea teritoriul unității administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare şi funcţionare aprobate de şeful Inspectoratului General al Poliției.

Faptul dat este confirmat prin pct.3 şi 17 din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului General al Poliției aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.547/2019 cu privire organizarea şi funcţionarea Inspectoratului General al Poliției, care prevede că, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare şi control al Poliției, cu statut de persoană juridică de drept public, având competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, are sediul în municipiul Chişinău, dispune de ştampilă cu imaginea Stemei de Stat şi denumirea în limba de stat, precum şi de cont trezorerial şi alte atribute specifice, în modul stabilit, respectiv subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate subordinea Inspectoratului General al Poliției.

Iar, potrivit pct.2 şi 3 al Regulamentului cu privire la organizarea funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.693/2017, Ministerul este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate, totodată fiind persoană juridică de drept public, cu sediul în municipiul Chişinău, dispune de denumire, de ştampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriale, precum de alte atribute specifice autorităților publice, stabilite în legislație.

Cele menționate supra denotă că Ministerul Afacerilor Interne şi Inspectoratul General al Poliției reprezintă persoane juridice distincte, care dispun de autonomie financiară managerială, iar legea delimitează strict care sunt subdiviziunile, competentele sursele de finanțare ale acestora. Or, reclamanta pretinde încasarea despăgubirilor cauzate prin acțiunile agentului constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Cahul al Inspectoratului General al Politiei.

Mai mult consideră că, prima instanța urma să rețină faptul că reclamanta Rotaru Tamara a înaintat cererea de chemare către pârâtul necorespunzător, în speță către Inspectoratul General al Poliției.

Astfel, în sensul prevederilor enunțate rezultă expres că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat în urma contravenției, sunt necesare unele condiții speciale, care în speță nu se atestă.

Solicită casarea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31.03.2024, cu pronunţarea unei noi hotărâri în vederea respingerii integrale a pretenţiilor reclamantei Rotaru Tamara către Inspectoratul General al Poliției.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă *Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Completul de judecată constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data de 31 martie 2025.

Cerere de apel nemotivată a fost înregistrată de către reprezentantul apelantei, avocata Cotea Svetlana la data de 01 aprilie 2025, Inspectoratul Gerneral al Poliției al MAI a depus cerere de apel nemotivat la data de 01 aprilie 2025, din ce rezultă că termenul legal de declarare a apelurilor a fost respectat.

Argumentele participanților la proces.

În ședința de judecată în instanța de apel, reprezentanta apelantei Rotaru Tamara, **avocata Cotea Svetlana** a susținut apelul declarat în sensul cum a fost formulat şi a solicitat respingerea apelului declarat de Inspectoratul Gerneral al Poliției al MAI ca fiind neîntemeiat.

Apelanta Rotaru Tamara în ședința instanței de apel a susținut poziția avocatului Cotea Svetlana.

Reprezentantul apelantului Inspectoratul Gerneral al Poliției al MAI, **Bîrlea Marina** în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind legal citat, solicitînd examinarea cauzei în lipsa sa.

Avînd în vedere datele cu privire la citarea legală a părților absente, în lipsa unei cereri de amînare, instanța de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa lor.

Aprecierea instanței de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Completul de judecată consideră apelul declarat de Rotaru Tamara urmează a fi respins ca fiind neîntemeiat, iar apelul depus de Inspectoratul General al Poliției al MAI, drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alți participanți la proces.*

Potrivit art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă *Instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.*

Completul de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei civile a hotărât în favoarea admiterii parțiale a acțiunii și încasarea de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul Tamarei Rotaru

suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1763,50 lei într-u compensarea prejudiciului material.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești, Completul de judecată consideră că prima instanță corect a stabilit circumstanțele faptice ale litigiului, a apreciat probele conform prevederilor art.130 Cod de procedură civilă și a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, cu respectarea normelor de drept material și procesual, însă la stabilirea cuantumului prejudiciului moral adjudecat în beneficiul reclamantei Rotaru Tamara, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile normelor de drept material aplicabile, fapt ce determină încasarea unui cuantum mai mic decât cel stabilit de prima instanță, reieșind din următoarele raționamente.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.*

În conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.*

Completul de judecată reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Completul de judecată consideră necesar să menţioneze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În conformitate cu prevederile art.19 alin.(1)-(3) Cod civil, *În condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).*

Probatoriul cauzei denotă faptul că, la data de 24 octombrie 2018 agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul șef SP nr. 1 al IP Cahul, comisar Podcaliuc Ivan a întocmit în privința reclamantei proces verbal contravențional nr.2557006190427205 prin care

Rotaru Tamara a fost învinuită de comiterea contravenției prevăzute la art. 336 Cod contravențional, pe faptul că, la 30 iulie 2018, ora 15:50 aflîndu-se în incinta IP Cahul, la cerințele legale a agentului superior Florea Eleonora, de a aștepta și a nu se depasa către biroul șefului IP Cahul, Briceag Iurie, cu rea voință, nu s-a subordonat și s-a ridicat pînă în anticameră, prin ce, nu s-a subordonat cerințelor legale a angajatului cu statut MAI, care se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu remiterea cauzei în instanța de judecată pentru examinare conform competenței. (f.d.11).

Potrivit Hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 20 martie 2019 s-a încetat procesul contravențional în privința Tamarei Rotaru în comiterea contravenției prevăzută de art. 336 din Codul contravențional, deoarece nu există faptul contravenției. (f.d.9-10).

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

Potrivit art. 19 aliniatele (1), (2) și (3) Cod civil, (*1) În condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată lea suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).*

Potrivit art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, *Persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.*

Conform art. 384 alin. (3^1) Cod contravențional, *dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărîre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.*

Potrivit prevederilor art. 2007 alin. (1) Cod civil, *(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri:*

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea;

b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii;

c) acţiuni sau inacţiuni care au dus, după caz, la:

– constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;

– pronunţarea unei hotărâri de către o instanţă judecătorească naţională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

La caz, sunt relevante și prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998), *prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.*

Noțiunea de acțiuni ilicite, este explicată în cuprinsul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, potrivit căruia *acţiunile ilicite reprezintă acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).*

Potrivit art. 3 alin. (1) din aceeași Lege, *este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru(funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.*

Potrivit art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, *dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.*

Conform art. 10 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, *dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.*

Pornind de la circumstanțele speței, prin prisma normelor de drept citate mai sus, Completul de judecată consideră întemeiat raționamentul instanței de fond cu privire la necesitatea admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Rotaru Tamara și încasării în contul acesteia de la Inspectoratul General al Poliției a prejudiciului moral, însă la caza, cuntumul stabilit de prima instanță este exagerat, fapt care impune modificarea hotărârii primei instanțe, în partea soluționării pretenției cu privire la recuperarea prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului.

Or, angajarea răspunderii statului pentru compensarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești survine în cazurile expres prevăzute de Lege. Iar, reieșind din prevederile legale citate supra, în cauzele contravenționale se poate pretinde repararea prejudiciului cauzat contravenientului în cazurile prevăzute la art. 3 lit. d) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, potrivit cărora este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma supunerii aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată.

În mod corespunzător, potrivit prevederilor art. 3 lit. d) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, rezultă că Rotaru Tamara este îndreptățită să solicite repararea prejudiciului, în condițiile în care în cadrul examinării cauzei s-au constatat circumstanțele expres prevăzute de Lege care ar justifica dreptul reclamantei de a pretinde repararea prejudiciului. Astfel, se referă la acțiunile ilicite comise în cadrul procesului contravențional soluționat în fond de către instanța de judecată.

Iar, art.11 alin.(1)-(3) din Legea menționată supra prevede că, *mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.* (2) *Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art.219 alin.(4) din Codul de procedură penală.* (3) *În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.*

În circumstanțele descrise mai sus, Completul de judecată conchide că prima instanță just a concluzionat faptul, că Rotaru Tamara este îndreptățită de a înainta acțiune cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale angajatului Inspectoratului de Poliție Cahul, or, prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 20 martie 2019 s-a încetat procesul contravențional în privința Tamarei Rotaru în comiterea contravenției prevăzută de art. 336 Cod contravențional, deoarece nu există faptul contravenției. Respectiv în acțiunile reclamantei s-a stabilit că nu există fapta contravențională, și implicit, s-a stabilit definitiv caracterul ilicit al acțiunilor agentului constatator, autoritate competentă să constate contravenția și să soluționeze cauza contravențională.

În această ordine de idei, urmează a se vedea și aprecia, dacă acțiunile întreprinse de autoritățile statului în cadrul exercitării procesului contravențional au fost sau nu pe măsură să o prejudicieze pe apelanta Rotaru Tamara.

Completul de judecată punctează că acțiunile întreprinse de agentul constatator, față de reclamanta Rotaru Tamara, indubitabil i-au cauzat acesteia prejudiciu moral, considerente din care Statul poartă răspundere patrimonială pentru prejudiciul cauzat astfel.

După cum se atestă din materialele cauzei, procesul contravențional a durat aproximativ 5 luni de zile, perioadă în care intimata Rotaru Tamara a suferit emotional, avînd stări de anxietate, suferințe psihice, demoralizare, descurajare, cauzate de incertitudinea create de angajații IP Cahul. Aceste trăiri la care a fost supusă reclamanta ilegal, o perioadă de 5 luni, i-a cauzat un prejudiciu moral, care urmează să fie reparat din contul Inspectoratului General al Poliției, în cuantum de 1 000 lei.

Având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul şi gravitatea suferinţelor suportate de către intimată, Completul de judecată consideră că suma prejudiciului moral în cuantum de 1 000 lei, constituie o compensație ce ar aduce o satisfacție echitabilă acesteia, urmând a fi dispusă spre încasare din contul Inspectoratului General al Poliției.

Drept urmare, reclamanta Rotaru Tamara în baza prevederilor art.2007 Cod civil și art.3, art.11, alin.(1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998, are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral pentru pornirea neîntemeiată a procesului contravențional în baza art.366 Cod contravențional în privința lui Rotaru Tamara.

Cât privește cuantumul despăgubirii materiale care ar fi optim pentru a compensa echitabil prejudiciul moral cauzat reclamantei Rotaru Tamara, instanța de apel consideră justă poziția instanței de fond, precum că reclamanta a suferit în urma acțiunilor agentului constatator, însă Completul de judecată este rezervat asupra cuantumului despăgubirilor adjudecate de prima instanță în mărime de 5000 lei, pe care îl consideră exagerat de mare și disproporționat.

În temeiul art.20 alin.(1),(2) din Constituția Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție*.

În conformitate cu art.53 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova, *statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.*

Completul de judecată consideră că, speței îi sunt aplicabile în primul rând prevederile Codului de procedură penală ca temei de despăgubire pentru acțiuni ilicite ale organului de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești.

Astfel, potrivit art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, *la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.*

Potrivit art. 2036 alin.(1), (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.*

În temeiul art.2037 alin.(1) Cod civil*, Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral*

cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.(2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile și anume: miza pentru reclamant, comportamentul părților, bună/reaua credință, durata, etc. şi se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității, şi suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului şi se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces şi excluzându-se pretenții excesive şi vădit exagerate.

Prejudiciu moral constă în efectul negativ suferit ca urmare a faptei ilicite a organului de urmărire penală, prin care s-a adus atingere unor drepturi personale nepatrimoniale. Astfel, daunele morale pot fi acordate în ipoteza în care se încalcă valorile ocrotite de legea fundamentală privind demnitatea, onorare, și alte valori sociale.

Pe de altă parte, deși este real că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral presupune o anumită aproximare, instanța trebuie să aibă criteriile de apreciere precum: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și emoțional, importanța valorilor morale lezate, măsura în care acestea au fost afectate, etc. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este și criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

Completul de judecată constată că susținerile reclamantei Rotaru Tamara în sensul că acțiunile desfășurate în perioada desfășurării procesului contravențional i-au lezat drepturile și libertățile fundamentale și că vătămarea acestor drepturi rezidă întru-un prejudiciu moral, sunt corecte, dar în circumstanțele speței ele nu justifică existența unui prejudiciu moral de o amploare care să fi generat o despăgubire atât de mare pe care a pretinsa reclamantă și nici pe cea determinată de instanța ierarhic inferioară.

Astfel, Completul de judecată, consideră necesar de a micșora cuantumul despăgubirii prejudiciului moral cauzat Tamarei Rotaru de la suma de 5 000 lei până la suma de 1 000 lei, care va avea efect compensatoriu echitabil și nu trebuie să constituie sumă excesivă pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimă.

Respectiv, reieșind din normele legale în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată reține, că prima instanță nu a stabilit corect suma ce urmează a fi încasată cu titlu de prejudiciu moral, din care considerente apelul declarat de Inspectoratul General de Poliție urmează a fi admis în acest sens, cu modificarea hotărârii primei instanțe, prin micșorarea cuantumului despăgubirilor adjudecate de la suma de 5 000 lei la suma de 1 000 lei.

Completul de judecată apreciază că suma de 1 000 lei, reprezintă o reparație echitabilă și respectă principiul proporționalității și justul echilibru între valorile lezate și suma acordată. Această sumă este rezonabilă, care acordă o evaluare pertinentă daunelor compensatoare, fiind în corespundere cu caracterul şi gravitatea suferințelor psihice suportate de către reclamata Rotaru Tamara, în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, cu respectarea principiului proporționalității și a justului echilibru între natura valorilor nepatrimoniale lezate și sumele acordate.

Un mecanism similar de analiză, este adoptat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului care, atunci când stabilește cuantumul despăgubirilor datorate de stat pentru încălcarea unui drept garantat de Convenția pentru apărarea drepturilor omului, statuează în echitate, considerând ca fiind întemeiate cererile de acordare a unor despăgubiri bănești pentru prejudiciul moral și fizic suferit pe perioada în cauză.

Or, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând a unei satisfacții morale pentru suferințele de același ordin, iar nu a unei satisfacții patrimoniale. De altfel, fiind vorba de prejudicii morale, ele nu pot fi reparate strict prin echivalentul lor în bani, întrucât valorile ocrotite nu pot fi evaluate în bani, existând practic o incompatibilitate între natura nepatrimonială a prejudiciului și caracterul patrimonial al despăgubirii.

Tot aici este de notat că cuantumul prejudiului moral acordat de instanța de fond la suma de 5 000 lei este unul exagerat și neargumentat, or, la stabilirea acestui cuantum urma să se țină cont de faptul că în privința Tamarei Rotaru a fost doar pornit proces contravențional, procesul verbal fiind remis în adresa instanței de judecată pentru examinare conform competenței. Astfel, la 28 octombrie 2018 de către agentul constatator a IP Cahul a fost întocmit proces-verbal în privința Tamarei Rotaru în baza art. 336 Cod contravențional, iar la 20 martie 2019, prin hotărîrea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost încetat procesul contravențional din motiv că nu există faptul contravenției. Astfel, rezultă că, procesul contravenținal nu a durat mai mult de 5 luni de zile.

Referitor la apelul declarat de avocata Cotea Svetlana în interesele apelantei Rotaru Tamara.

Completul de Judecată nu poate reține argumentele apelantei Rotaru Tamara referitoare la necesitatea majorării despăgubirilor morale până la suma de 50 000 lei. Într-adevăr, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și încetarea procesului contravențional justifică concluzia existenței unui prejudiciu moral, însă simpla existență a acestuia nu conduce automat la acordarea despăgubirilor în cuantumul solicitat de Rotaru Tamara, cuantumul urmând a fi stabilit în funcție de criteriile echității, proporționalității și de intensitatea reală a suferințelor dovedite.

Susținerile apelantei privind stresul, starea de frustrare, necesitatea de a-și demonstra nevinovăția, apelarea la asistență juridică și durata procedurilor judiciare descriu consecințele inerente participării la un litigiu și au fost deja avute în vedere la constatarea existenței prejudiciului moral. Totuși, aceste împrejurări, prin ele însele, nu justifică acordarea unei despăgubiri de 50 000 lei, în lipsa unor elemente obiective care să demonstreze că intensitatea și gravitatea suferințelor au depășit nivelul obișnuit al disconfortului generat de un proces judiciar.

Completul de judecată reține că apelanta nu a prezentat probe din care să rezulte existența unor consecințe psihice grave, de lungă durată ori a unor repercusiuni semnificative asupra vieții sale personale, familiale, sociale sau profesionale, care să justifice majorarea despăgubirilor. Afirmațiile privind afectarea morală și starea de frustrare, deși plauzibile în contextul cauzei, au un caracter preponderent declarativ sub aspectul întinderii prejudiciului invocat și nu sunt suficiente pentru acordarea cuantumului pretins.

Nu poate fi reținut nici argumentul potrivit căruia lipsa prezentării unor scuze din partea autorității ar constitui un criteriu determinant pentru majorarea despăgubirilor morale. Cuantumul reparației se stabilește în funcție de consecințele efective ale faptei ilicite asupra persoanei prejudiciate și de principiul echității, iar nu exclusiv în funcție de conduita ulterioară a autorității.

În aceste condiții, Completul de judecată apreciază că acordarea unei despăgubiri morale în cuantum de 1 000 lei reprezintă o satisfacție echitabilă și rezonabilă, aptă să compenseze prejudiciul moral suferit de apelanta Rotaru Tamara ca urmare a întocmirii nelegale a procesului-verbal cu privire la contravenție, fără a conduce la o îmbogățire fără just temei a acesteia.

Referitor la apelul depus de Inspectoratul General al Poliției a MAI.

Argumentele apelantului Inspectoratul General de Poliție a MAI precum că Rotaru Tamara urma să solicite despăgubirea materială și morală în cadrul procesului contravențional, Completul de judecată nu le poate reține ca fiind întemeiate, pe motiv că, hotărârea judecătorească definitivă prin care procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat și procesul contravențional a fost încetat constituie, prin ea însăși, dovada caracterului nelegal al actului emis de autoritatea publică, fiind suficientă pentru a fundamenta răspunderea civilă a acesteia, fără a fi necesară existența unei încheieri interlocutorii emise în temeiul art. 450 alin. (2) din Codul contravențional. Această dispoziție are un scop distinct, respectiv sesizarea organelor competente cu privire la eventuale încălcări ale legalității, și nu condiționează dreptul persoanei prejudiciate de a solicita repararea prejudiciului.

Apelantul interpretează greșit art.384 alin.(2) lit.u) și alin.(3^1) Cod contravențional, or, aceste dispoziții conferă persoanei un drept procesual în cadrul procedurii contravenționale, însă nu exclud dreptul de a introduce o acțiune civilă separată întemeiată pe normele generale privind răspunderea statului și răspunderea delictuală.

Potrivit art. 20 din Constituție și art. 6 CEDO, orice persoană are dreptul la un remediu efectiv, iar acest drept nu poate fi restrâns prin interpretare extensivă.

Apelantul mai invocă prevederile art. 2006 alin.(3) Cod civil Completul de judecată reține că, norma respectivă privește situațiile în care persoana putea evita producerea prejudiciului.

În cauză, prejudiciul era deja produs prin pornirea procesului contravențional, întocmirea procesului-verbal, obligarea reclamantei să participe la proceduri judiciare, stresul și afectarea reputației. Introducerea unei cereri de despăgubiri în procesul contravențional nu reprezenta un mijloc de evitare a prejudiciului deja produs. Prin urmare, art.2006 alin.(3) Cod civil este inaplicabil la speța respectivă.

Totodată Inspectoratul General de Poliție mai invocă că, amenda nu a fost executată de către Rotaru Tamara. Instanța de apel reține că, acest argument este irelevant, or, prejudiciul moral nu derivă exclusiv din executarea sancțiunii. Acesta rezultă din supunerea nelegală la urmărire contravențională, stresul procedurilor, timpul consumat, nesiguranța juridică, afectarea vieții private. CEDO a statuat în repetate rânduri că simpla desfășurare a unei proceduri ilegale poate constitui o ingerință susceptibilă de a produce prejudiciu moral.

De asemenea, susținerile apelantului privind inexistența prejudiciului moral sunt lipsite de suport juridic, sunt neîntemeiate, or, prejudiciul moral nu este condiționat de executarea sancțiunii contravenționale și nici de administrarea unor probe medicale, acesta putând rezulta din însăși supunerea nelegală la un proces contravențional, din stresul, incertitudinea și afectarea vieții personale generate de acțiunile autorității publice. Faptul că lipsește sancționarea și că reclamanta a obținut anularea procesului-verbal, nu înlătură prejudiciul cauzat și nici obligația autorității de a-l repara. Prin urmare, afirmațiile apelantului Inspectoratul General de Poliție referitoare la lipsa temeiurilor pentru înaintarea acțiunii de încasare a prejudiciului moral nu pot fi reținute, deoarece poartă un caracter declarativ și sunt în contradicție cu starea reală de fapt stabilită deja în prezenta decizie și cu cadrul legal aplicabil.

Instanța de apel notează că potrivit art.2 din Legea nr.1545/1998, *acțiunile ilicite sunt acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții,*

ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată consideră corectă concluzia instanței de fond că, prin pornirea procesului contravențional în privința reclamantei Rotaru Tamara, i s-a adus atingere dreptului şi libertăților lui fundamentale, și această ingerință a obținut caracter ilegal odată ce finalitatea procesului contravențional a constatat reabilitarea reclamantei Rotaru Tamara.

Referitor la argumentul Inspectoratului General al Poliție că, reclamanta Rotaru Tamara a înaintat cererea de chemare în judecată către pîrîtul necorespunzător, Completul de judecată menționează că, Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în art. 13 alin.(1), stabilește persoana responsabilă - autoritatea care a aplicat sancțiunea, în cazul aplicării ilicite a amenzii contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată.

Astfel, persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul prin pornirea procesului contravențional în privința lui Rotaru Tamara, în baza art.336 Cod contravențional, însă din contul bugetului instituției care are personalitate juridică și poate fi subiect al raportului obligațional de răspundere pentru prejudiciul cauzat, în condițiile enunțate supra.

În acest context, se reține că potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare şi control a Poliției, cu statut de persoană juridică şi cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 14 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în vederea îndeplinirii atribuţiilor specifice Poliţiei, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea şefului Ispectoratului General al Poliţiei, se înfiinţează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sînt unităţi ale Poliţiei de competenţă teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliţiei, care pot crea servicii publice desconcentrate şi se instituie conform specificului unor sectoare şi direcţii concrete de activitate.

(2) Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a Poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală.

(4) Structura şi regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne.

Conform art. 15 alin. (1) Legea nr. 320/2012, poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale – unităţi ale Poliţiei cu personalitate juridică, de competenţă teritorială corespunzător împărţirii administrativ-teritoriale a ţării, subordonate Inspectoratului General al Poliţiei, care sînt amplasate şi îşi desfăşoară activitatea în teritoriul unităţii administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare şi funcţionare aprobate de şeful Inspectoratului General al Poliţiei.

Totodată, potrivit pct.8 al Hotărârii Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, în vederea realizării misiunii sale,

Inspectoratul General al Poliției asigură consolidarea capacităților manageriale ale subdiviziunilor Poliției prin monitorizarea respectării legislației, implementării politicilor elaborate de către Ministerul Afacerilor Interne și controlul modului de aplicare a acestora de către toate structurile din subordine în domeniile lor de responsabilitate, precum și controlul modului de distribuire și utilizare a resurselor administrative, umane, financiare și logistice.

Potrivit pct. 13, subpct.6 și 7, Șeful Inspectoratului General al Poliției organizează asigurarea tehnico-materială a activității Inspectoratului și subdiviziunilor acestuia conform normelor stabilite, de asemenea încheie contracte pentru asigurarea activității Inspectoratului și a subdiviziunilor acestuia.

Punctul 17 din hotărârea nominalizată prevede că, subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

Astfel, în anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.547 din 12 noiembrie 2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, este atașată lista subdiviziunilor teritoriale ale Politiei subordonate Inspectoratului General al Politiei: Inspectoratul de poliţie Cahul.

Ca urmare, Inspectoratul de Poliție Cahul, este o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, și care nu poate fi desinestătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova. Reieșind din normele citate se reține că, instanța de fond correct a încasat prejudiciul moral de la Inspectoratul General al Poliției.

Luând în considerare cele enunțate, se atestă temeinicia parțială a argumentelor din apelul înaintat de Inspectoratul General de Poliție.

Având în vedere că prima instanță a admis erori de drept material la examinarea cauzei civile, constatate de către instanța de apel la examinarea în ordine de apel a cauzei civile, în conformitate cu art. 386 -387 Cod de procedură civilă, Completul de judecată admite apelul Inspectoratului General al Poliției al MAI, modifică hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Rotaru Tamara.

În baza materialelor și actelor dosarului, conducându-se de prevederile art. art. 385 lit. c) și 390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Rotaru Tamara ca fiind neîntemeiat.

Se admite apelul Inspectoratului General al Poliției al MAI.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Rotaru către Inspectoratul de Poliție Cahul, Inspectoratul General al Poliției și Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Ministerul de Finanțe al Republicii Moldova, Podcaliuc Ivan cu privire la încălcarea drepturilor de către organele de drept, repararea prejudiciului moral și prejudiciul material, în partea soluționării pretenției cu privire la recuperarea prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului de la suma de 5000 (cinci mii) lei la suma de 1000 (una mie) lei. În rest, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 martie 2025 se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele completului de judecată, judecătorul **Inga GORLENCO**

Judecătorii **Andrei SCRIPCENCO**

Evgheni BANCOV